

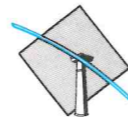
Presència del Renaixement a les comarques valencianes

L'exposició consta de dues seccions. La primera constitueix un estudi de les diferents etapes evolutives de l'arquitectura valenciana del Renaixement. La problemàtica que planteja aquesta arquitectura mai no havia estat resolta; temes com el dels seus orígens, la influència dels tractats d'arquitectura, els diferents focus d'irradiació, etc., difícilment havien pogut ser abordats.

La segona secció, dedicada a la pintura, no pretén de referir-se directament a la pintura renaixentista valenciana, sinó que tracta de posar de manifest fins a quin punt es pot establir una vinculació entre la València del segle XVI i el cercle dels artistes mediceus. És aquest plantejament que justifica l'exclusió d'aquesta mostra de certs artistes valencians de l'època. Juntament amb les pintures valencianes, s'hi recullen reproduccions d'un grup de pintures italianes que, arribades a València el mateix segle XVI, representen l'interès del col·leccionisme valencià d'aquesta època per l'art mediceu.

La secció d'arquitectura és integrada per deu temes que van des de les primeres manifestacions, com el Palau de l'ambaixador Vich o la Capella de la Resurrecció del transaltar de la catedral valenciana, passant per l'obra de Giacomo Florentino a Villena i de Jerónimo Quijano a Oriola, com a representació d'aquest primer període, fins a les obres posteriors, ja a la segona meitat del segle XVI, com el monestir de Sant Miquel i els Sants Reis i el Palau de Benifairó de les Valls, aquest últim com a expressió procedent del medi genovès.

En el camp de la pintura, a final del s. XV es destaquen Paolo di Santo Leocadio i Francesco Pagano. En el XVI, Fernando Yáñez i Fernando de los Llanos, que treballaren amb Leonardo, van aportar a les terres valencianes un estil de notable maduresa. L'art de Rafael Sanzio va ser assimilat per Vicent Masip. Joan de Joanes trobà a Itàlia l'ambient refinat de la pintura de Salviati i Broncino i l'aparositat de Giulio Romano, aprenentatge que plasmaria al monumental retaule de Sant Esteve. Podem seguir les petjades de la influència dels artistes italians esmentats a través de Joan Sarinyena, a final del segle XVI. El bisbe Joan de Ribera, admirador de l'art italià, adquirí per a València gran nombre de pintures d'aquell país, sempre dins la tradició comentada, fet que amplià considerablement l'horitzó de la pintura valenciana als primers indicis del barroc.

L'escena del Príncep

Lloc: Saló del Tinell (Plaça del Rei).
Data: 13 de gener al 28 de febrer 1983.
Horari: de 10 a 13 i de 17 a 20 h.
Diumenges i festes, només als matins.
Dilluns, tancat.

Disseny: Javier Azpiri, arquitecte - Iago Pericot, escenògraf.
Disseny gràfic: Joaquim Cañellas.
Muntatge: PANORAMA, equip de comunicació: José Luis Vergara, Rosa Noguera.
Direcció i coordinació general: Assessoria per els afers Culturals, Gabinet de Presidència de la Diputació de Barcelona, Jaume González-Agápito; Antoni González, arquitecte, Josep M. Moreno, aparellador.
Material original procedent de la mostra: Firenze e la Toscana dei Medici nell'Europa del Cinquecento: La scena del Principe.
Comité científic: Ludovico Zorzi, Elvira Garbero, Annamaria Petrioli.
Organització: Mario Sperenzi, Massimo Tarasi.
Diputació de Firenze.

El poder i l'espai

Lloc: Reials Drassanes (Passeig Colom, 26).
Data: 13 de gener al 28 de febrer 1983.
Horari: de 10 a 14 i de 16 a 19 h.
Diumenges i festes, només als matins.
Dilluns tancat.

Disseny: Javier Azpiri, arquitecte.
Disseny gràfic: Joaquim Cañellas.
Muntatge: PANORAMA, equip de comunicació: José Luis Vergara, Josep M. Andrés.
Direcció i coordinació general: Assessoria per els afers Culturals, Gabinet de Presidència de la Diputació de Barcelona, Jaume González-Agápito, Antoni González, arquitecte, Josep M. Moreno, aparellador.
Material original procedent de la mostra: Firenze e la Toscana dei Medici nell'Europa del Cinquecento: Il Potere e lo spazio.
Coordinador: Franco Borsi.
Ajuntament de Firenze.

La ciutat del Brunelleschi

Lloc: Capella de l'Hospital de la Santa Creu (Carrer de l'Hospital, 56).
Data: 20 de gener al 28 de febrer 1983.
Horari: de 10 a 13,30 i de 17 a 20,30 h.
Diumenges i festes només als matins.
Dilluns tancat.

Officio Cultura della provincia di Firenze
Mario Sperenzi, Massimo Tarasi.
Disseny: Alessandro Caliterna arqte.
Muntatge: NIMSA Climent Aragay i Ortiga.
Direcció i coordinació general: Assessoria per els afers Culturals, Gabinet de Presidència de la Diputació de Barcelona, Jaume González Agápito, Josep M. Moreno aparellador.

Presència del Renaixement a València

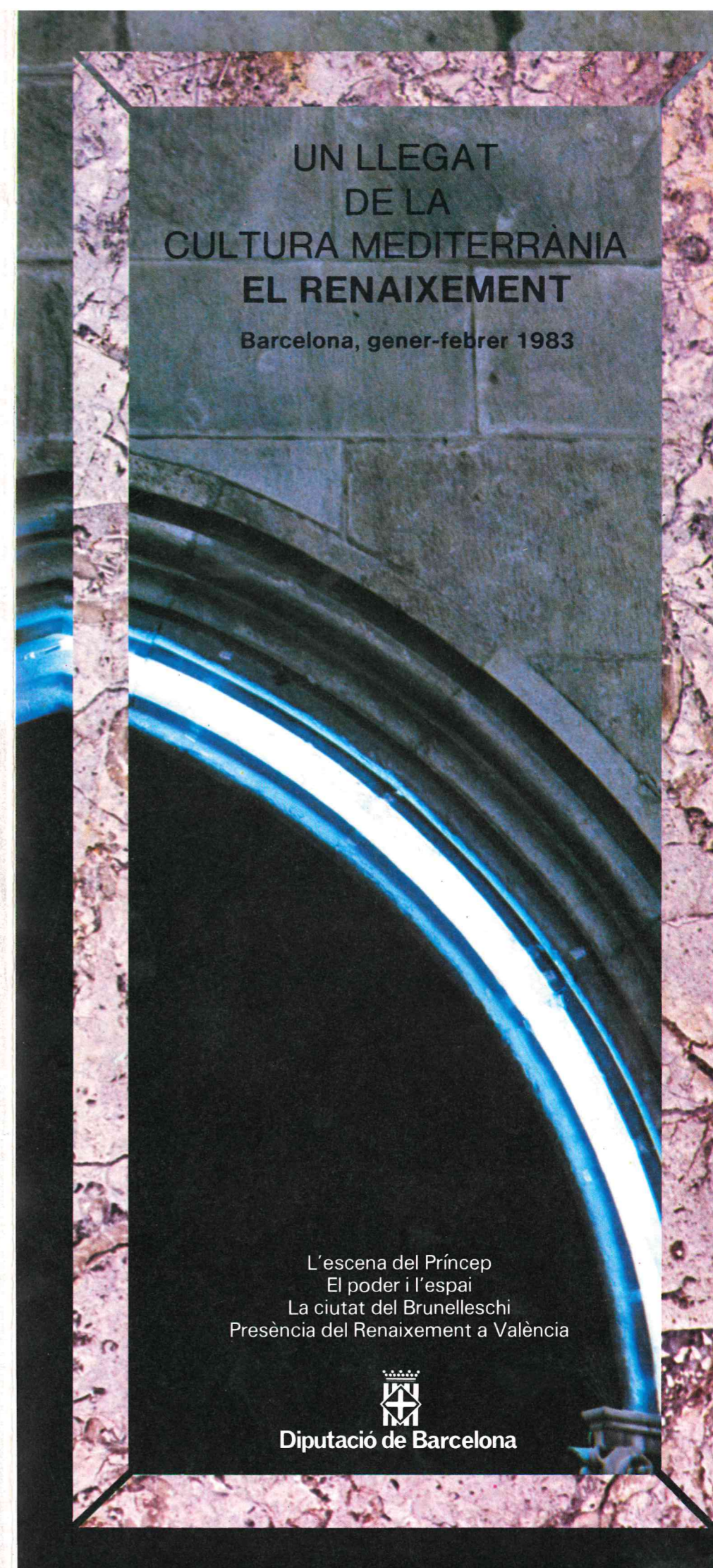
Lloc: Pati Manning, Casa de Caritat (carrer Montalegre, 5)
Data: 13 de gener al 20 de febrer 1983.
Horari: de 10 a 13 i de 16 a 19 h.
Obert cada dia.

EXCELENTÍSSIMA DIPUTACIÓ DE VALÈNCIA
Artur Heras.
Disseny: Fernando Benito, Joaquim Berchez i Rafael de Luis.
Muntatge: NIMSA Climent Aragay i Ortiga.
Direcció i coordinació general: Assessoria per els afers Culturals, Gabinet de Presidència de la Diputació de Barcelona, Jaume González Agápito, Josep M. Moreno aparellador.

Activitats paralel·les i campanya de premsa:

Montserrat Aymemí, Manuel Durán.
Imatge al carrer: Iago Pericot.
Disseny gràfic: Claret Serrahima
Direcció i coordinació general:
Assessoria per els afers Culturals, de la Presidència de la Diputació de Barcelona.

Disseny gràfic: Claret Serrahima - CASA CARITAT Imp. escola - Dip. Legat: B. 89205-83

UN LLEGAT DE LA CULTURA MEDITERRÀNIA EL RENAIXEMENT

Barcelona, gener-febrer 1983

L'escena del Príncep
El poder i l'espai
La ciutat del Brunelleschi
Presència del Renaixement a València

Diputació de Barcelona

L'escena del Príncep

El títol d'aquesta Mostra és intencionadament ambigu. Al·ludeix d'una banda al teatre, a l'espectacle específicament florentí nat del refinament dels Mèdici; de l'altra, fa referència a l'escena del Príncep, als espais de poder, a l'ambient artificial creat per ell, d'acord amb la representació del seu paper social i també com a instrument funcional per a la interiorització d'aquest poder especial en la consciència dels seus súbdits.

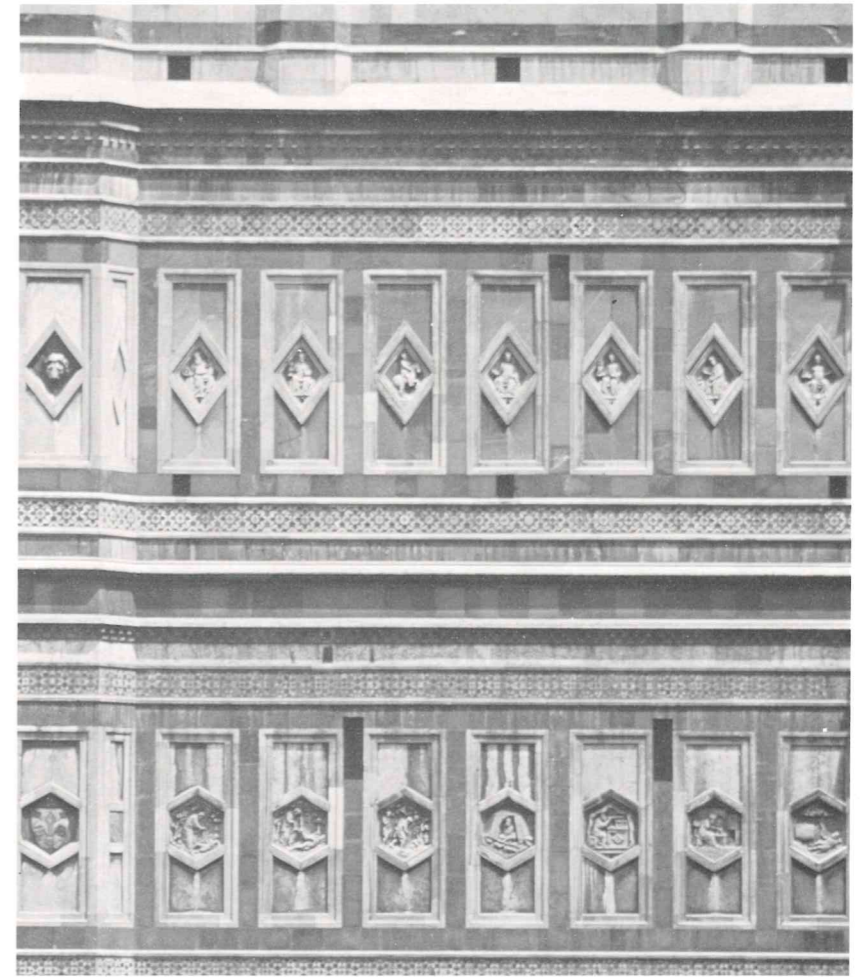
En aquesta mostra, no s'ha pogut oferir més que una selecció de les abundants manifestacions d'aquesta escenografia. Així, s'hi presenta la lenta transformació del jardí —la idea de jardí, reconstrucció del paradís— en espai teatral, la sala de l'aparat, destinada a acollir espectacles i festes, l'escenotècnia posada a punt per enginyers-escenògrafs florentins que combinaven l'agudesa tècnica amb la intuïció artística; l'impressionant dispositiu cerimonial per a l'entrada triomfal a la ciutat d'il·lustres i poderosos senyors, acte convertit en una representació formal del poder pel poder davant el poble espectador, el teatre de la *Commedia de l'Arte* a Florència, amb els seus espais i vestidors, que determinaven els diferents papers en el teatre del món del teatre, les relacions entre artistes mediceus com Buontalenti, Parigi i Inigo Jones, les decoracions per als bateigs, casaments i exèquies dels personatges principescos, i les festes a l'aire lliure —els circenses de l'època— per places i carrers de Florència i al llarg de les vores de l'Arno.

El poder i l'espai

El títol d'aquesta Mostra al·ludeix a les complexes relacions establertes entre els subjectes governats i el poder polític per mitjà de l'espai físic. Durant el Renaixement el poder absolut s'aferma com a sobirania territorial en contraposició a les subjeccions personals de l'època anterior. Aquest espai territorial ha d'estar dominat materialment pel poder, i d'ací ve la seva intervenció arquitectònica: fortificacions i muralles eficients davant l'enemic exterior i impressionants construccions per al possible enemic intern. La seguretat material del territori és condició del domini polític sobre els seus habitants. Però, al mateix temps, un poder que es pretén absolut ha d'omplir aquest espai material amb els senyals de la seva bondat —no tan sols de la força—, per tal de presentar als governats un missatge, l'excel·lència del qual indueixi contínuament a la submissió. D'aquí, doncs, l'ornamentació d'aquest espai. La intervenció urbanística aplega el conjunt d'aquestes actuacions sobre l'espai: el traçat recte d'una via pública és tant una operació funcional per a la defensa, com la instauració intel·lectual d'un ordre.

Des d'aquesta perspectiva la mostra recull l'ordenació arquitectònica i decorativa de la Toscana dels Mèdici, l'organització complexa i artísticament acabada dels fastos i les pompes de l'Estat florentí i la influència que el paradigmàtic poder mediceu exercí a l'Europa renaixentista, tot plegat vist a través dels diferents objectes d'interès artístic i cultural en què es materialitza aquella hegemonia intel·lectual.

La ciutat del Brunelleschi

Va ser preparada el 1979 per la Província de Florència, en ocasió de celebrar el sisè centenari del naixement d'aquell genial arquitecte florentí.

A més d'aprofitar l'ocasió commemorativa, l'exposició, que té un caire essencialment didàctic, pretén fer conèixer el moment de trànsit de Florència, de ciutat medieval a ciutat renaixentista. D'altra banda, també vol subratllar el relleu enorme que hi projectà Filippo Brunelleschi, autor, entre altres obres, de la Cúpula de *Santa Maria del Fiore*.

L'exposició es compon així de dues seccions fonamentals: una d'històrico-iconogràfica, dedicada a la imatge de la ciutat on es produeix el canvi artístic —de la Florència medieval a la del Renaixement—, de manera que, amb uns termes encara avui verificables, es puguin restituir la iconografia i els elements arquitectònics i artístics de tot el conjunt urbà; i una altra de dedicada a les transformacions urbanístiques.

A la primera secció, coordinada pel professor Francesco Guirrieri, de la Universitat de Florència, trobem els testimonis del trànsit de la ciutat, i de la seva organització interna, des d'un esquema en forma de nucli presidit i defensat a un altre d'obert cap als camps de la rodalia i amb el territori en una perspectiva, també defensiva, d'unes dimensions força més amples.

En aquest marc, les grans intervencions arquitectòniques del Brunelleschi (a més de la Cúpula, les esglésies de *San Lorenzo* i del *Santo Spirito*, de l'hospital *degli Innocenti*, etc.) es presenten com a manifestacions d'una mentalitat nova i més oberta, que també recupera l'herència clàssica.

La segona secció de l'exposició, coordinada pel professor Franchetti Pardo, de la Universitat de Florència, es refereix a les transformacions urbanístiques de la Florència del Quattrocento, en relació amb el referment de la ciutat, també des d'aquest mateix punt de vista, sobre uns fonaments d'una cultura innovadora ben simbolitzada per la figura del Brunelleschi.

Completen la mostra la documentació de dues intervencions brunelleschianes: una de bastant singular, la construcció d'un pont de fusta perquè hi passés l'acompanyament del Papa en ocasió de la consagració de *Santa Maria del Fiore* —el 25 de març del 1436—, i l'altra, referida al projecte de construcció de la *Rotonda degli Angeli*, que cal vincular amb l'hospital degli Innocenti.

A més de ser presentada a Florència, l'exposició ha visitat amb èxit les ciutats de París i Tel-Aviv.